

Free issue

SVLT

Engelish summary cap. I

DRIEMAANDELIJKS TIJDSCHRIFT VAN DE STUDIEGROEP VOOR VREEMDE LUCHTVERSCHEIJNSELEN

OPGERICHT ONDER

GESAG

See near cover!
letter from G.C.

Enige overlevende van ramp met UFO **Ruimtebaby**

Vreemde paarse ogen
Vliezen tussen vingers en tenen
Geen haar, wenkbrauwen en oogwimpers
Slapen met open ogen

Onder de spiedende ogen van Russische doktoren leerde meer dan twee maanden een kind van de planeet op aarde. De ruimtebaby was de enige overlevende van een verongelukte UFO. De overlevende van de stad Froenze in de provincie Krasnojarsk probeerden artsen het kind te overgeven in leven te brengen. HENRY GRIS, die een artikel schreef, hoorde details.

In het Russische handboek rond het hoofd staat van links naar rechts te zien: paarse kleur, licht-violet, geen haar, zelfs geen oogwimpers of wenkbrauwen.

Vliezen tussen de tenen vingers.

Faye Grant: 'Ik weet zeker dat UFO's bestaan'

door HENRY GRIS

ZIEN DE RUSSEN SPOKEN?

drie jaar geleden volgde een onbekend kosmisch vliegtuig vier dagen lang het Russische ruimtestation Saljoet-6

BOTSTEN TWEE MIGS MET EEN UFO?

EXCLUSIEF VAN HENRY GRIS UIT MOSKOU

UFO'S MET DODENDE STRALEN BOVEN RUSLAND?

UFO'S OPNIEUW IN DE SENSATIEPERS...

(P. 2)

SVL TIJDSCHRIFT

SVL directie en uitgave : Wim VAN UTRECHT
Direction GESAG et édition: Jacques BONABOT

ABONNEMENT

SVL TIJDSCHRIFT : 360,- BF voor 4 nummers of 1 jaar.
(steunabonnement vanaf 400,- BF)
Storting op PCR: 000-1194979-36 van:
Wim VAN UTRECHT
Oever 28
B-2000 ANTWERPEN

BULLETIN DU GESAG: Belgique 360,- FB, étranger 420,- FB pour 4 numéros.
Versement au CCP: 000-0956967-62 de:
Mme Jenny DEDUYTSCHÉ
Leopold I-laan 141
B-8000 BRUGGE

INHOUD

- WOORD VOORAF	2
- VOORBESCHOUWINGEN BIJ EEN STUDIE VAN FYSISCH SPOREN IN RELATIE TOT UFO-MELDINGEN	3
- VREEMDE VERSCHIJNSELEN BOVEN VLAANDEREN (deel 6) ..	7
- BOEKBESPREKING	13
- MEN SCHRIJFT ONS	16
(Bonabot, Maugé, Creighton)	
- HALLE-ENGHIEN (Bra): 13-02-1983	22
- RECENTE MELDINGEN	24

SVLT 4/13

COPYRIGHT: SVL-GESAG Belgium

» » » » Een kruis in dit vakje? ☐ Uw abonnement is ten einde.

Jaargang 4, N° 13 - januari 1985

Alle correspondentie, vragen om informatie, bijdragen en
waarnemingen moeten gericht worden aan:

STUDIEGROEP VOOR VREEMDE LUCHTVERSCHIJNSELEN
Oever 28
B-2000 ANTWERPEN

WOORD VOORAF

Eén van de taken die mij als uitgever regelmatig te beurt vallen is het zoeken naar een voorpagina telkens wanneer er een nieuw nummer van het tijdschrift in voorbereiding is. Ditmaal is het een collage geworden van enkele sensationele hoofdtitels die de voorbije maanden in vijf populaire Nederlandstalige weekbladen werden afgedrukt.

Want inderdaad, na lange tijd uit het nieuws te zijn geweest, staat het UFO-onderwerp weer in de belangstelling. Die indruk krijgt men althans wanneer men de dokumentatie doorleest die ons door verschillende lezers werd toegestuurd (en waarvoor uiteraard onze welgemeende dank). De artikels in kwestie zijn zelfs spektakulairder dan ooit en de veronderstelling als zouden UFO's onvoorwaardelijk gelijk gesteld mogen worden met buitenaardse ruimteschepen, wordt in deze schrijfsels nog eens extra dik in de verf gezet.

Bron van alle kwaad is Henry GRIS, schrijver van een boek over parapsychologie in Rusland, correspondent van het persagentschap UPI en rondtrekkend medewerker van The National Enquirer, Amerika's beroemdste roddelkrant. GRIS, die tijdens zijn reizen naar het verre Rusland steeds weer erg vreemde (en oncontroleerbare) verhalen te horen krijgt, verslaat benevens UFO-fabels ook het intieme leven van populaire Hollywood-sterren. Liefst van al nog maakt hij een cocktail van beide onderwerpen. Wie meent dat GRIS als verslaggever de vereiste objectiviteit hanteert heeft het helemaal bij het verkeerde eind. Zo wist de Zweedse groepering AFU in haar uitstekende publikatie AFU Newsletter (Nº 24, mei-augustus 1982) aan de hand van drie concrete voorbeelden aan te tonen dat de verhalen van GRIS (die ook ruimschoots geciteerd worden in FSR) van zeer slecht allooi zijn.

Onlangs schreef de Hasseltse groepering UROS een brief naar Henry GRIS in de hoop dat ze een bevestiging of ontkenning van één zijner artikels zouden krijgen. Het betrof het verhaal van een "ruimtebaby" die uit de lucht was komen vallen en volgens GRIS meer dan twee maanden lang verzorgd werd in het Medisch Instituut van de Zuid-Russische stad Froenze. Eigenaardig genoeg ontving de UROS-redactie al zeer spoedig een antwoord van Dhr. GRIS die, hoe kan het ook anders, het verhaal bevestigde. Wij vragen ons echter af of dit onmiddellijke antwoord van een druk bezet man, die waarschijnlijk dagelijks tientallen van dergelijke brieven ontvangt, niet kadert in een soort publiciteitskampanje die opgezet werd om de GRIS-verhalen "geloofwaardig" te houden.

Tegen al dit sensatiegeweld valt niet op te tornen. Daarom blijven SVL en GESAG, in afwachting van rustiger tijden, in stilte verder werken, tesamen met onze buitenlandse correspondenten, achter de schermen van wat men een "Invisible College" zou kunnen noemen.

Wim VAN UTRECHT

(Antwerpen, januari 1985)

Aangehaalde groeperingen: Archives for UFO Research-AFU: P.O. Box 11027, 60011 NORRKÖPING. Zweden / Flying Saucer Review-FSR: West Mallory, Maidstone, KENT ME19 6JZ. Engeland / Ufologie Ruimtevaart Oudheidkunde Sterrekunde-UROS: Rullecoven 115, 3841 KERNIEL. België.

VOORBESCHOUWINGEN BIJ EEN STUDIE VAN FYSISCH SPOREN IN RELATIE TOT UFO-MELDINGEN

FYSISCH
ASPEKTEN

Maurizio VERGA

Meer gegevens over de auteur vindt u in het SVL Tijdschrift van oktober 1984 (SVLT 3/12 - p. 3). In dat nummer publiceerden we een eerste bijdrage van Maurizio VERGA onder de titel "SPCORGESVALLEN Een poging tot herdefiniëring".

Het artikel dat we hieronder presenteren beschrijft de problemen die het eigenlijke spooronderzoek voorafgaan. De technische aspecten, zoals de opmetingen en analyses, blijven nog onbesproken.

(Oorspronkelijke titel: "Some preliminary notes on a study of physical traces in association with UFO events". Nederlandse vertaling: Wim VAN UTRECHT.)

Sporen (d.w.z. indrukken, merktekens en residus op grond en/of vegetatie) worden verondersteld het fysisch bewijs te zijn van een tastbaar verschijnsel dat met onze omgeving interfereert. Inderdaad, het is waarschijnlijk het enigste aspect van de UFO-studie -met mogelijks de uitzondering van foto's- dat de ufoloog het recht geeft om een interpretatie in louter psychologische termen te verwerpen; sporen impliceren trouwens dat het verschijnsel niets te maken heeft met een subjectieve ervaring die alleen maar afhangt van de zintuigen van de waarnemer, ze verwijzen daarentegen wel degelijk naar een fenomeen met fysische kenmerken.

Het fysisch "bewijsmateriaal" werd door de "extraterrestrialisten" naar voren geschoven om hun overtuiging kracht bij te zetten dat er wel degelijk materiële UFO's ("ruimtetuigen") bestaan. Toch is de buitenaardse hypothese ernstig aan het afbrokkelen en klampen haar voorstanders zich nu vast aan het fysisch spoormateriaal om hun basisprincipes staande te houden.

Fysische sporen vormen dikwijls een zeer moeilijk probleem voor elke conceptuele theorie. We hebben bijvoorbeeld de theorie gekend die een "interdimensionale entiteit" omschrijft dewelke fysische karakteristieken kan aannemen. We hebben onze toevlucht gezocht bij de paranormale fenomenen, zoals poltergeesten en psychokinese om het mechanisme dat sporen creëert te verklaren. Het is bijna onmogelijk om over het verschijnsel na te denken in termen van hypothesen zonder rekening te houden met het bewijsmateriaal dat de fysische sporen ons bieden.

Fysisch bewijsmateriaal is één van de vele aspecten van het verschijnsel dat duidelijk een tegenstrijdige natuur heeft. Deze tegenstrijdigheden kunnen gebruikt worden als basis om een meervoudige oorsprong te verdedigen; doelende op verschillende manifestaties als specifieke functie van specifieke omstandigheden. Het kan volstaan om in deze context

die gevallen te beschouwen waarbij er een UFO op de grond gezien werd maar waarbij er blijkbaar geen sporen werden nagelaten - in praktijk laten sommige UFO's wel sporen na, en andere niet. Zelfs als we bedenken dat we altijd te maken hebben met getuigenverklaringen die dikwijls gebrekkig onderzocht worden, zonder dat men stilstaat bij de psychologie of de perceptie van het gebeuren, krijgen we nog de indruk dat het verschijnsel (wanneer objektief) geen strikte of samenhangende criteria handhaaft. Integendeel, haar criteria zijn zeer veranderlijk, waarschijnlijk omdat het om een compleet onbekend "iets" gaat, dat weleens in verband zou kunnen staan met de individuele eigenschappen van de getuige.

Maar, als UFO's volledig van subjektieve oorsprong zijn, dan zou het probleem er natuurlijk een nieuwe dimensie bijkrijgen. Met uitzondering van de sporen waarvan vaststaat dat ze vervalst zijn, zouden de overige sporen vermoedelijk onbewust gecreëerd zijn, en zou de afwezigheid van sporen uitgelegd kunnen worden als onbekwaamheid van de getuige om ze te creëren, misschien omdat hij onbewust niet de nood voelde om zijn subjektieve ervaring met bewijzen te staven. Toegegeven, deze hypothese is onwaarschijnlijk, maar we mogen niet vergeten dat de idee als zouden UFO's sporen nalaten diep geworteld is in de algemene verwachting.

We kunnen de overtuiging dat sporen het bewijs leveren van de materiële aard van het UFO-fenomeen op twee manieren in vraag stellen: ten eerste door te overwegen dat ook natuurlijke verschijnselen sporen kunnen produceren, ten tweede door de feiten en cijfers, alsook de normale gang van zaken bij de hedendaagse veldonderzoekingen, in ogenschouw te nemen.

In de natuur zijn er verschillende oorzaken die onder bepaalde omstandigheden opmerkelijk vreemde sporen kunnen veroorzaken. Zoals er zijn: "heksenkringen", plant- en grasziekten, bliksems, verblijfplaatsen van dieren, wervelwinden en andere weersomstandigheden, schroefwind van helikopters, ontbladering, enzovoorts. Bovendien kunnen ook menselijke activiteiten resulteren in dubbelinterpreteerbare sporen: auto's, karren, landbouwwerktuigen, kampvuren, enz... De ontdekking van zo'n spoor nadat er in de omgeving een UFO-waarneming werd gemeld, kan er gemakkelijk toe leiden dat het in verband gebracht wordt met "buitenaardse activiteiten". Zelfs in situaties waarbij er geen UFO werd waargenomen kan de ontdekking van een spoor, vooral wanneer het cirkelvormig is, verre herinneringen oproepen aan het collectief bewustzijn van stereotype vliegende schotels en hun aangemeten effecten.

Zowel materiële als psychologische factoren (stimulatie door een flap in de streek) kunnen een rol spelen. Het bestaan van concreet bewijsmateriaal kan elke melding geloofwaardiger maken, hoe onbenullig het ook mag zijn. Sporen geven dikwijls de indruk van ongewoon te zijn, zelfs wanneer ze afdoende verklaard kunnen worden. Culturele geloofssystemen en mogelijks ook emotionele toestanden, kunnen vlug leiden tot de creatie van vergezochte hypothesen en speculatie, zelfs op basis van natuurlijk of kunstmatig geproduceerde verklaarbare fenomenen.

Het zijn kritische elementen waarover men zich voorzichtig moet bezinnen. De ontdekking van een "spoor" zet de

de getuige er toe aan om te denken in termen van UFO's; en natuurlijk, in geval er een type I-waarneming aan de basis ligt van de ontdekking, dan zal hij dikwijls geneigd zijn om naar de plaats te gaan waar hij de UFO (op de grond of nabij de grond) gezien had, met het vooruitzicht om er bewijzen te vinden voor de realiteit van zijn ervaring. Dit niet alleen om anderen te overtuigen, maar dikwijls ook om het zichzelf te bewijzen. Het intense verlangen om bewijsmateriaal te vinden kan er al vlug toe leiden dat hij allerlei onbeduidende onregelmatigheden ontdekt - een gebroken tak, de sporen van een dier, de resten van een vuur- en deze vervolgens in verband brengt met de UFO. Dit is een typisch scenario voor een geval waarbij de UFO in de verte gezien werd, zodat de juiste lokatie van de landing of bijna-landing niet gekend is. Het komt minder voor dat nietszeggende sporen opzettelijk verkeerd in verband gebracht worden met een "echte" UFO, in de hoop dat de waarneming er geloofwaardiger op wordt. Gebeurt dit toch, dan ben ik van mening dat dit laatstgenoemde scenario evengoed voorkomt bij heel wat rationele personen die zich normaal niet op deze manier gedragen.

De hoger vermelde mogelijkheden moeten zeer ernstig genomen worden wanneer de onderzoekers geen analyse van de "sporen" doorvoeren en slechts betrouwen op het woord van de getuige. Wanneer de site wel bezocht wordt dan verwachten we van de onderzoekers dat ze een waardeoordeel van de sporen geven. Maar in de realiteit ligt het vaak helemaal anders.

Jammer genoeg staat de onderzoeker gewoonlijk op hetzelfde niveau als de getuige, met dezelfde onbewuste behoeftes en overtuigingen. Hij is meestal niet voorbereid op het vlak van de wetenschappelijke methodologie, en het komt voor dat hij er sterk naar verlangt om zijn collega's een "klassieker" te presenteren. Het gebeurt ook dat zijn eigen geloofsovertuiging de materiële realiteit van het UFO-verschijnsel bewezen acht en dat hij daarom op de fysische bewijzen vooruitloopt. Wanneer de onderzoeker zijn eigen "ambities" en "behoeftes" in het zonnetje wil zetten dan kan dit leiden tot frekwente en ernstige fouten.

Klaarblijkelijk zijn er een aantal werkelijk vreemde, en blijkbaar onidentificeerbare sporen, maar hun percentage ligt tamelijk laag - wat niet wil zeggen dat we ze mogen negeren. Hoe dan ook, we moeten ons gereserveerd opstellen. Natuurlijke fenomenen en menselijke activiteiten kunnen ook schijnbaar onverklaarbare sporen teweegbrengen. Als de omstandigheden maar ongewoon genoeg zijn dan is de kans op identifikatie zo goed als onmogelijk, behalve soms met een beetje geluk. Nochtans is die kans te belangrijk om over het hoofd te zien. Het sterk opgeschroefde "fysische bewijsmateriaal" is gebaseerd op een klein aantal indrukwekkende gevallen, waarvan er slechts een fractie (misschien 25 %) voldoende onderzocht werd. Meestal is het "onweerlegbare bewijs" afkomstig van krantenartikels of zelfs alleen maar gebaseerd op wat een getuige vertelt.

Met andere woorden, datgene wat we als het "spoor-verschijnsel" bestempelen is enkel een klein overblijfsel van goed onderzochte meldingen; ongeveer 3,6 % van het totale aantal meldingen, althans volgens gegevens die mij opgestuurd werden door Ted Phillips (Phillips' TRACAT, een internationale catalogus van spoorgevallen die op dit ogenblik meer dan 2.100 entries telt).

We mogen ook de opzettelijke mystificaties niet vergeten. Zulke vervalsingen kunnen om vele redenen worden uitgevoerd: financieel, psychologisch, om reclame te maken of gewoon maar als grap. Het aantal spoorgevallen waarvan bepaald kon worden dat het om een mystificatie ging is in feite nog tamelijk opmerkelijk, hoewel niet buitensporig - misschien omdat het zo moeilijk is om bedrog aan te tonen. Eén of andere "mysterieuze" substantie die op de site werd gelegd gekoppeld aan een verzonnen verhaal dat goed gebracht werd, alsmede de lichtgelovigheid van ufologen en journalisten, kan al voor resultaat zorgen... vals bewijsmateriaal dat wordt voorgesteld als bewijs voor een buitenaardse technologie. Alleen de buitengewoon doorwinterde of bedachtzame onderzoeker (dikwijls ook nog een portie geluk) kunnen de echte situatie nadien achterhalen... maar dit gebeurt zeker niet bij alle gevallen.

Ik geloof dat ik twee fundamentele aspecten van het sporen-vraagstuk ontdekt heb, die ons reden te over geven om onze houding tegenover het probleem te herzien:

1. De meeste spoorgevallen vinden hun verklaring in natuurlijke en kunstmatige oorzaken. De variaties zijn zo talrijk dat hun identifikatie dikwijls zo goed als onmogelijk wordt.
2. Het is onmogelijk om sommige onderzoeksrapporten te aanvaarden als een bron van wetenschappelijke gegevens. Onderzoekers laten zich te vaak leiden door extreme subjectiviteit en emotionele betrokkenheid. Dit maakt de identifikatie van sporen erg moeilijk. Wanneer men zelf niet op de site geweest is kan men alleen maar aanduiden welke identifikaties "mogelijk" of "waarschijnlijk" zijn, alhoewel UFO-fanaten dit makkelijk naar hun hand kunnen zetten door de echte situatie te vervormen.

Dit betekent dat vrijwel alle gegevens m.b.t. sporen waardeloos zijn voor wetenschappelijke evaluatie. We blijven zitten met een residu dat klein lijkt maar toch niet genegeerd mag worden; dit lijkt te wijzen op de blijkbaar fysische realiteit van een ogenschiijnlijk onbekend fenomeen (bedenk wel dat onbekend ~~geenzins hetzelfde~~ betekent als buitenaards). Maar dan nog moeten we ons realiseren dat zelfs het beste van ons onderzoeks- en opsporingswerk niet toelaat om strikt wetenschappelijke vaststellingen te doen.

In de toekomst zal ik mijn onderzoek baseren op die geselecteerde gevallen die een hoge vreemdheid hebben - het blijkbaar onbekende residu. Dit is essentieel als men het onderwerp wetenschappelijk wil bestuderen.

De conclusie die ik moet trekken is deze: we kunnen er niet zeker van zijn dat het UFO-verschijnsel een fysische basis heeft. Het is natuurlijk niet gemakkelijk om deze conclusie aan te nemen maar, als we een ernstig onderzoeksniveau willen bereiken dan moeten we de afbraak van diepgewortelde dogmas en gemeenschappelijke illusies leren aanvaarden. Het vergt heel wat moed om onze grondbeginselen te herzien en te begrijpen wat er aan hapert. Maar boven alles moeten we trachten te begrijpen en niet vastklampen aan overtuigingen.

VREEMDE VERSCHIJNSELEN BOVEN VLAANDEREN (DEEL 6)

JACQUES BONABOT

In de vijf voorgaande afleveringen van deze artikelenreeks (zie SVLT nrs. 2/8, 2/9, 3/10, 3/11 en 3/12) beschreef Jacques BONABOT de vreemde verschijnselen die in Vlaanderen gerapporteerd werden voor de periode van 1384 tot en met augustus 1947. In dit zesde deel wordt de lijn doorgetrokken naar 20 april 1950.

Wij herhalen onze oproep aan de andere Belgische groeperingen om na te gaan of er zich in hun dossiers geen oude waarnemingen bevinden die dit chronologisch overzicht kunnen vervolledigen. De lezers zelf kunnen ook hun steentje bijdragen door in oude publikaties of archieven te zoeken naar beschrijvingen van ongewone waarnemingen die zich in de geschiedenis van het Vlaamse landsgedeelte zouden hebben voorgedaan, de religieuze verschijningen en zonnewonderen inbegrepen.

In Het Belang van Limburg van 6 augustus 1947 vinden we nog twee andere waarnemingen voor Limburg:

Te Veldwezelt was dhr C.J. Maandag-avond j.l. te 24 uur getuige van de doortocht ener vliegende schijf of bol. Het ding vloog "full-speed" door de wolken van het Westen naar het Oosten. Het bleek eerder een gloeiende bol te zijn zonder staart, zo groot als de volle maan. (50)

Dezelfde avond zag Mevrouw V. Ct. van Lanaken, die terugkeerde van Bessemer (nabij Zutendaal - NvdR), eveneens een vliegende schotel, bloedrood van kleur met een korte staart van groen flikkerend licht. (51)

Vermelden we ook dat inwoners van Tongeren in de loop van twee verschillende dagen "vliegende bollen" hebben gezien vanuit de wijk "Broek". Zo zou de familie Pirlet-Smeesters zulke bollen, met grote snelheid, richting Sint-Truiden hebben zien vliegen. (52) Maar, in de avond van 4 augustus lanceerde een radio-electricien uit Sint-Truiden, twee ballonnetjes van helgroene kleur met als tegengewicht een daaraan vastgemaakte krant. Het ene ballonnetje werd opgelaten tussen 19 en 20 uur, het andere tussen 21 en 22 uur. Waren dit de "IFO's" die te Veldwezelt en nabij Zutendaal werden waargenomen ?

De radio-electricien die deze demonstratie, in het bijzijn van een 15-tal personen had gegeven, vermeldde dat de ballonnetjes zeer langzaam in NNO-richting wegzweefden (52). Welnu, Zutendaal ligt 30 km ten NO van Sint-Truiden, en Veldwezelt ligt in het oosten op eenzelfde afstand.

De getuige van Veldwezelt beweert: "...Het ding vloog full-speed" - met volle snelheid, van het westen naar het oosten. De dame uit Lanaken vermeldt geen enkele richting en geeft geen schatting van de snelheid waarmee het zich voortbewoog.

Als we de lancering van 22 uur in beschouwing nemen dan zou het twee uur geduurd hebben om van Sint-Truiden naar Veldwezelt te geraken. Dat brengt ons op een gemiddelde snelheid van 15 km/u. Maar de getuige schijnt de snelheid veel hoger te schatten dan

15 km/u.

Rekening houdend met alle gegevens en met het feit dat de waarneming 's nachts gebeurde is het toch niet uitgesloten dat de verschijnselen van Veldwezelt en Zutendaal betrekking hebben op de twee balonnetjes. De geringe afstand van 30 km tot aan Sint-Truiden is het belangrijkste element dat in het voordeel van die hypothese pleit (53).

In het begin van de maand augustus, omstreeks 14u30, hebben Michel D. en vier andere getuigen met een leeftijd variërende tussen 20 en 26 jaar, vanuit Wingene, Beer (West-Vlaanderen) een schijf gezien met een heldere, zilverachtige kleur. De verschijning bevond zich onbeweeglijk in het zuiden op een hoogte van 80 graden. Volgens Michel D. (toen 15 jaar oud) bedroeg de schijnbare grootte van het verschijnsel 10 centimeter - op 60 cm van de ogen - en verwijderde het zich na 15 à 20 minuten met een ongelooflijke snelheid naar het westen. Hoogte bij de verdwijning: 20 graden (54).

Volgens Marc Broux zou de Vlaamse schrijver Hubert Lampo (55) via de Belgische radio (56) een waarneming hebben beschreven die hij met zijn kinderen gedaan had in 1948 of 1949. De gebeurtenissen speelden zich af in Wilrijk, in de provincie Antwerpen, en hebben betrekking op een vurige massa dewelke zich op een hoogte van 200 meter bevond. De aandacht van Dhr. Lampo werd op het verschijnsel getrokken door de opgewonden gebaren van enkele kinderen die zich in de nabijheid bevonden.

Er zijn onvoldoende gegevens om te bepalen wat voor verschijnsel dit geweest kan zijn, maar niets verhindert ons om de vergelijking te maken met de val van een meteoriet of de passage van een bolide, rekening houdend met het feit dat de waarneming omstreeks 21 uur gebeurde.

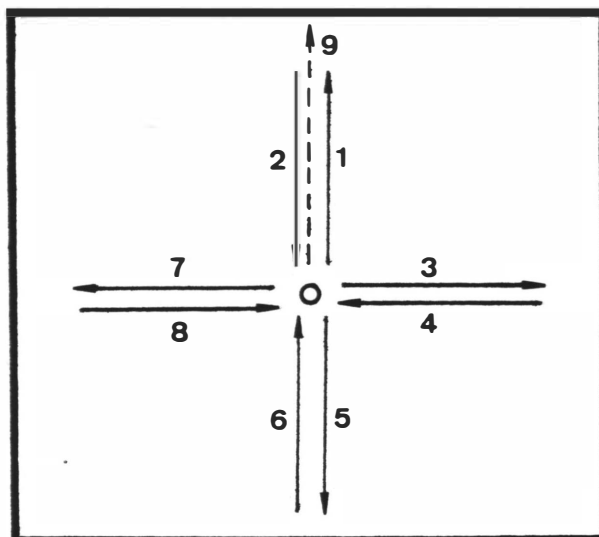
In 1949, in de loop van de zomer, zag Dhr.H., omstreeks 12 uur een vreemd verschijnsel, eveneens boven Wilrijk. Dhr. V.G. bericht over de getuigenis van Dhr. H. in een brief van 21 februari 1977 (57):

Hij deed de waarneming in de zomer van 1949 tegen de middag aan bij een heldere hemel.

Plotseling hoog boven zijn hoofd een gele lichtbol die roteerde van links naar rechts (Hij zelf schatte de hoogte op 8000 à 9000 meter).

Het voorwerp hing roerloos in de lucht en ging toen in de richting van pijl 1, en keerde terug in de richting van pijl 2 naar waar het eerst hing, bleef daar een ogenblik hangen en deed hetzelfde voor de pijlen 3,4 5,6 en 7,8. Toen bleef het voorwerp nog even hangen en schoot toen met een ongelooflijk hoge snelheid weg in de richting van pijl 9.

De getuige, mijnheer -----, heeft deze waarneming eens doorgegeven over de telefoon (hij weet niet meer aan wie of

aan eventueel welke groepering) ter aanleiding van een televisieprogramma op de BRT over het mogelijk bestaan van buitenaards leven. In deze uitzending was ook de Nederlander Chriet TITULAER aanwezig.

Daar er geen juiste datum is veronderstel ik dat je waarschijnlijk niet veel zult kunnen doen met deze waarneming tenzij er nog een andere melding zou zijn die veel op deze lijkt.

Inderdaad, er bestaat een getuigenis met identieke karakteristieken als deze van Wilrijk. Met name de waarneming van 1931 of 1932 te Melle, nabij Gent, en dewelke wij al gepubliceerd hebben (58). Het was Rudy De Groote die ons n.a.v. de brief van Mijnheer V.G. verwees naar de treffende gelijkenis tussen beide incidenten. Het geval uit Wilrijk werd ons gerapporteerd door een derde zodat deze getuigenis maar weinig waarde heeft. Het blijft evenwel duidelijk dat het gedrag van de roterende bol zich distantieert van de astronomische fenomenen die we soms aan het firmament terugvinden.

Twee getuigenissen i.v.m. "vreemde projectielen" verschenen in het Gentse dagblad Het Volk, in haar uitgave van vrijdag, 24 maart 1950 (59):

VREEMDE PROJECTIELEN IN DE LUCHT BOVEN HASSELT EN LEUVEN
Door verschedene wandelaars werd bij het vallen van de avond boven het stadcentrum, hoog in de lucht, een vreemdsoortig voorwerp opgemerkt, dat een scherpronkend geluid maakte. Enkele ogenblikken maar was het tuig zichtbaar dat vervolgens aan een razende snelheid in Noordelijke richting verder vloog C.H.

Te Leuven hebben anderzijds verscheidene personen 's avonds een lichtend voorwerp bemerkt dat een bruine kleur had en voortdurend bewoog: nu eens meer lichtend dan weer minder. Het voorwerp dat op betrekkelijk grote hoogte zwierf, was goed waarneembaar J.W.

En in Het Belang van Limburg (60):

Vorige Zaterdag zagen inwoners uit Leuven een zogezegde vliegende schotel en last but not least, kreeg Limburg en meer bepaald Hasselt een even vererend als verrassend bezoek.

EEN ZWART PLATGEDRUKT DING

Inderdaad, Dinsdagavond rond 6 uur, werd door een aantal inwoners uit Hasselt een ding, dat volgens de ooggetuigen ongetwijfeld een vliegende schotel moet geweest zijn, opgemerkt. Een dezer ooggetuigen, de heer Gerard, verhaalde ons dat hij Dinsdagavond rond 6 u 15 in de Aldestraat stond en naar een voorbijtrekkend vliegtuig tuurde. Plots, aldus onze zegsman, bemerkte ik, een drie à viermaal hoger dan het vliegtuig, een cirkelvormig ding dat naar schatting nog een afmeting had van 30 cm. doormeter. Ook andere inwoners en voorbijgangers, die inmiddels samengetroeft waren, bemerkten duidelijk de schijf die, in de Noordelijke hemel der stad, gedurende een paar minuten onbeweeglijk bleef, om daarna in spiraalkringen naar omhoog te draaien en te verdwijnen.

De ooggetuigen zijn alle even positief en eensgezind in hun verklaringen. Hetgeen zij opgemerkt hebben zou niets anders kunnen zijn dan een vliegende schotel.

Wij zijn benieuwd of in de toekomst, boven onze streken, nog mer dergelijke verschijnselen zullen worden waargenomen.

Zonder twijfel zal de nieuwsgierigheid van de Limburgse krant nog intenser zijn geweest als zij zich nadien de moeite heeft getroost om ook de kranten van haar Vlaamse collega's na te kijken. Want inderdaad, er werden identieke waarnemingen gerapporteerd, zijnde de aanwezigheid van een bol, soms onbeweeglijk, soms opwaarts bewegend, en steeds in de nabijheid van een bewegend vliegtuig. We zullen dit later zien wanneer we hierop terugkomen om aan te tonen dat het hier niet om "vliegende schotels" ging zoals men geloofde.

Deze twee waarnemingen worden gevolgd door nieuwe verschijningen in het Limburgse. Het is opnieuw Het Belang van Limburg (61) dat ons inlicht over twee waarnemingen voor 24 maart 1950, één in Eisden (13 u 25) en één in Schalkoven (21 u.):

De hh. Maes Jan, uit Mechelen aan Maas, Corstjens Henri uit Kotem en Brepels Louis, eveneens uit Kotem schreven ons 't volgende:

"Vrijdagmiddag 24 Maart 1950 om 1.25 u. ter hoogte van Berenheuvel, toen wij ons naar de Koolmijn te Eisden begaven hoorden wij plots een eigenaardig zwak gerucht in de lucht, dat min of meer deed denken aan wind, die in de schaduw blaast. Bij nader toezien ontdekten we duidelijk tussen de wolken een ovaalvormig plat toestel met aan de achterzijde een inholling die witte rook achterliet. Het toestel verplaatste zich zig-zaggend zeer hoog in de lucht richting Maaseik - Maastricht met een snelheid ten minste driemaal groter dan een gewoon vliegtuig".

En verder:

Ook uit Schalkoven seint men ons een soortgelijk bericht: "Toen de heer Jos Peters en de leden van het Zangkoor Vrijdagavond 24 Maart om 9 u. van een herhaling huiswaarts keerden bemerkte eerstgenoemde plots een tuig in de lucht, dat veel de gelijkenis vertoonde met de zoveel besproken "Vliegende Schotels"!

Het was zo ongeveer 1 minuut zichtbaar, kwam uit het Oosten draaide enkele toeren en verdween dan in snel tempo naar het Westen. Er was geen geluid waar te nemen, doch het tuig liet een straal vuur achter die veel geleek met de zo beruchte "V 1".

Er waren een 10-tal personen getuige van dit zeldzaam verschijnsel.

Vooraf de verschijning te Berensheuvel, dichtbij Eisden, lijkt ons interessant. We kunnen echter geen enkel verband trekken tussen beide gebeurtenissen omdat er een tijdsverschil is van 8 uren.

In haar editie van 21 april beschrijft de krant Het Laatste Nieuws onder de titel "HET ZONDERLINGE VERSCHIJNSEL BOVEN ONS LAND", het relaas van een onderwijzer uit Oosterzele die, in het bijzijn van student Raf Van Spaendonck, op 16 april een lichtverschijnsel waarnam terwijl hij zich in de buurt van het station van Moortzele (provincie West-Vlaanderen) bevond (62):

De h. G. De Graeve, leraar uit Oosterzele, schrijft ons het volgende:

Ik bevond me zondagavond in gezelschap van een student, Raf Van Spaendonck, omstreeks 22 u. 25 in de nabijheid van het station te Moortzele, ongeveer 18 km. van Gent, toen plots alles klaar werd als bij klaarlichte dag. Wij waren stom van verbazing toen wij een helle, slierachtige vlam ontwaarden op een hoogte die wij achthonderd tot duizend meter schatten. Wij zagen geen duidelijk voorwerp, maar slechts een laaiende vlam, die wij niet beter konden vergelijken dan bij de gloed van een bus benzine die vuur gevat heeft en uiteen vliegt. Wij hadden niet de indruk dat het voorwerp bewoog, althans niet waarneembaar snel, het hield enkele ogenblikken aan. Slechts nadat het verschijnsel enige ogenblikken verdwenen was hoorden wij tweemaal een dof gerommel als van in de verte inslaande bommen. Of dat in verband stond met het verschijnsel of toevallig was, kunnen wij niet bevestigen maar er was slechts een geringe tussenpoos.

Het gedrag van het verschijnsel en de schokgolf die in de nabijheid van de grond werd teweeggebracht, laten geen twijfel bestaan: het ging hier om een bolide.

Le Journal de Bruges brengt op 22 april 1950, onder de titel "UNE SOUCOUPPE VOLANTE A BRUGES" ("EEN VLIEGENDE SCHOTEL TE BRUGGE") het volgend verslag:

Verschillende personen hebben donderdagavond in de lucht boven Brugge een vliegende schotel gezien.

Om precies 21 u 40, zag men in Noordwestelijke richting een rond en helderwit lichtverschijnsel met gekartelde randen dat oneindig veel groter was dan een ster, maar kleiner dan de maan. Het lichtverschijnsel was al even kortstondig als helder. Enkele sekonden later kon men in de lucht, nog steeds in Noordwestelijke richting, een soort maansikkel zien met dit merkwaardige verschil dat deze in plaats van het normale aspekt van een C of D te vertonen, nu de vorm had van een U, sterk afgeplat en zeer dun.

De mensen hechtten in het begin geen belang aan deze sikkel en dachten dat het de maan was. Het was pas een beetje later, toen ze er even bij stilstonden, dat ze beseften dat de maan nog nooit in die richting zo hoog in de lucht was verschenen, en dat ze bovendien nog nooit een maansikkel gezien hadden die deze vorm vertoonde. (63)

Wij hebben de efemeriden voor de dag van 20 april 1950, en meer bepaald voor 21 u 40, niet nagekeken. Gaat het om een planeet die in bijzondere atmosferische omstandigheden werd waargenomen? Het is een geval dat we in handen geven van de astronomen.

(wordt vervolgd)

NOTA'S EN REFERTES

- (50) Veldwezelt, 4 augustus 1947, 24 u. (GESAG cat n° GS 581)
- (51) Zutendaal, 4 augustus 1947, avond. (GESAG cat n° GS 582)
- (52) Het Belang van Limburg (Hasselt), 6 augustus 1947.
- (53) Evaluatie van de auteur volgens de analyse van de gegevens.

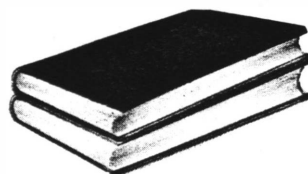
- (54) GERARD, Jim: Enquête van 8 april 1978. (dossier GESAG) (GESAG cat n° GS 1321)
- (55) Zowel Hubert Lampo als Louis Pauwels en Jacques Bergier (deze laatste is inmiddels overleden), zijn enthousiaste vertegenwoordigers van het fantastisch realisme. Een stroming die haar aanvang nam met boeken als Le Matin des Magiciens ("De Ochtend van de Magiërs", uitgegeven bij Gallimard in 1960 en geschreven door Pauwels en Bergier). Naar aanleiding daarvan kreeg het fantastisch realisme een vaste plaats in het tijdschrift Planète, dat uitgegeven werd door Pauwels en Bergier. Later werd dit het Nederlandstalige tijdschrift Bres, met ondermeer Lampo als redakteur.
Met betrekking tot het fantastisch realisme bij Hubert Lampo vermelden we zijn boek De Zwanen van Stonehenge.
- (56) Belgische Radio en Televisie (BRT), 12 februari 1980. Hubert LAMPO.
BROUX, Marc: Het UFO vragenboek (augustus 1980). (GESAG cat n° GS 1542)
- (57) Originele brief daterend van 21 februari 1977 (mededeling van Rudy De Groote, SPW-Gent). Naam en adres van de getuige zijn opgenomen in de GESAG archieven.
SPW Tijdschrift: maart 1977, blz. 15. (GESAG cat n° GS 1137)
- (58) SVL Tijdschrift: Jaargang 3, n° 10 - april 1984, blz. 7-8.
- (59) Het Volk (Gent): vrijdag 24 maart 1950.
Leuven, 18 maart 1950 (GESAG cat n° GS 627).
Hasselt, 21 maart 1950 (GESAG cat n° GS 628).
- (60) Het Belang van Limburg (Hasselt): 23 maart 1950.
- (61) Het Belang van Limburg (Hasselt): 26 maart 1950.
Eisden (GESAG cat n° GS 549).
Schalkoven (GESAG cat n° GS 549).
- (62) Het Laatste Nieuws (Brussel): 21 april 1950. (GESAG cat n° GS 7)
- (63) Le Courrier (Journal ? - NvdR) de Bruges (Brugge): 22 april 1950. (GESAG cat n° GS 8)
Vertaling van het Frans naar het Nederlands: W. van Utrecht.

ERRATA ~ SVLT 3/12

In het SVL Tijdschrift van oktober 1984 dienen twee onjuistheden verbeterd:

- Op p. 22 citeert Dhr. C.J. MAAS in zijn brief van 23 augustus 1984 een krantenartikel m.b.t. de zaak "Uden, november 1973". Het aangehaalde artikel uit het Brabants Dagblad dateert echter niet van 1973 zoals Dhr. MAAS vermeldt maar wel van 1978. De correcte datum is niet bekend.
- Op p. 25 brachten wij het relaas van een "Recente Melding" uit Hengelo. Dhr. Henry KAMPHERBEEK maakte ons er attent op dat het bedoelde Hengelo niet in de provincie Gelderland ligt, maar in de provincie Overijssel.

BOEKBESPREKING

Titel:

UFO'S Waarnemingen boven Nederland en België

Vierde, herziene en aangevulde druk

Auteurs:

Koert BROERSMA & Arie DE SNOO

Uitgeverij:

Hollandia - Baarn, 1984

Voorwoord:

Chriet TITULAER

Aantal bladzijden:

232

Illustraties:

3 fotokaternen + tekeningen en grafieken bij de tekst
Met bijlagen en register

Prijs:

niet gekend

De eerste druk van UFO's: waarnemingen boven Nederland en België verscheen in het najaar van 1978, de tweede druk kwam al een maand later uit, en de derde druk was er in maart 1979. De tijden waren blijkbaar zeer gunstig voor de verkoop van UFO-boeken, maar of het met de vierde druk ook zo'n vaart zal lopen valt te betwijfelen. Iedereen weet het, de interesse voor het onderwerp is in een dieptepunt verzeild geraakt of concentreert zich voornamelijk nog rond sensationele roddels. De kans is bovendien groot dat de personen die nog geïnteresseerd zijn in het onderwerp het boek al bezitten. Deze bespreking zal daarom vooral toegespitst zijn op de nieuwigheden waarin deze vierde druk van de drie voorgaande verschilt.

In hun "Inleiding bij de vierde druk" stellen BROERSMA en DE SNOO de nieuwe versie van hun boek als volgt voor:

"De oude versie van UFO's is in zijn geheel in deze vierde druk opgenomen, inclusief de eerste inleiding en het originele voorwoord van kolonel Creemers (inmiddels gepensioneerd). Hierin zijn, althans geen noemenswaardige, wijzigingen aangebracht.

Nieuw zijn ongeveer tachtig pagina's tekst en foto's met waarnemingen en beschouwingen die tussen de oude hoofdstukken

zijn gevoegd. De nieuwe hoofdstukken bevatten onder meer informatie over een waarnemingenreeks boven Rotterdam en Soesterberg, een interview met de astronoom Wim de Graaff en een uitgebreide beschouwing over de beroemde 'Saas-Feefoto'. Daarnaast is omwille van de duidelijkheid en het gemak, achterin het boek een register opgenomen en schreef Chriet Titulaer, die wij hebben leren kennen tijdens een radio-discussie over UFO's, een voorwoord voor deze nieuwe druk."

Welnu, het voorwoord van Dhr. TITULAER heeft ons bijzonder teleurgesteld. Het is duidelijk dat de bekende ruimtevaart-expert geen kaas heeft gegeten van recent UFO-onderzoek. Chriet TITULAER is van mening dat de Belgen minder genuanceerd over UFO's denken dan de Nederlanders. Als bewijs daarvoor verwijst hij naar de houding die Jean-Marie GANTOIS en Prof. DE LOORE t.o.v. het UFO-probleem aannemen. Een houding die wij appreciëren maar die niet typerend is voor het Belgisch UFO-onderzoek. Heeft Dhr. TITULAER dan niet gemerkt dat grote delen van het boek UFO's ontleend werden aan het werk van Belgische onderzoekers? Heeft Chriet TITULAER dan nog nooit kennis genomen van het werk van Julien WEVERBERGH, een auteur die volgens ons zeer genuanceerd over het onderwerp heeft uitgeweid? Kent hij de Belgische publikaties Bulletin du GESAG en Inforespace, twee tijdschriften die in het buitenland zeer gewaardeerd worden om hun objectiviteit? Is hij vertrouwd met het werk van onderzoekers als Jacques BONABOT, Rudy DE GROOTE, Michel BOUGARD, Marc HALLET, Edgar SIMONS, Christiane PIENS en Jacques SCORNAUX? Hier tegenover staat het zeer eenzame NOBOVO dat in Nederland voortreffelijk werk levert maar de laatste jaren niet meer schijnt deel te nemen aan de discussies die op internationaal niveau gevoerd worden.

In hetzelfde voorwoord schrijft Chriet TITULAER verder nog: "Iemand, die zich werkelijk wil verdiepen in het fenomeen UFO's, kan volstaan met het lezen van dit boek. Weinigen zullen de behoefte hebben om zich daarna verder in deze materie te verdiepen, omdat de 'UFologie' op een dood spoor is geraakt." Dit is geen erg wetenschappelijke houding t.o.v. een nieuw en onbekend fenomeen dat nog maar zelden ernstig benaderd werd. Chriet TITULAER geeft toe dat er "wel degelijk een aantal vliegende objecten werden waargenomen die niet slechts door gebrek aan gegevens onverklaard zijn". Als dat zo is, en er is iemand die zich werkelijk in het fenomeen wil verdiepen, dan volstaat het uiteraard niet dat de geïnteresseerde zich beperkt tot het lezen van dit ene boek. Dat de ufologie op een dood spoor is geraakt is evenmin waar. Die indruk kan men alleen opdoen wanneer men geen weet heeft van de recente ontwikkelingen op het vlak van de internationale samenwerking. De discussie rond de al dan niet buitenaardse oorsprong van UFO's blijft aktueel en dat geldt ook voor de pogingen die ondernomen worden om een natuurkundige uitleg te vinden voor sommige gevallen (we denken hier aan theorieën m.b.t. aardbevingslichten, plasma's, bolbliksems, enz...). Ook het ontstaan van nieuwe tendensen (zoals de "nieuwe ufologen" in Frankrijk) bewijst dat de ufologie nog volop in beweging is. Dat er tot voor kort in de populaire dag- en weekbladen nog maar weinig over "de UFO's" gepubliceerd werd, betekent niet dat we op een dood spoor gekomen zijn. Chriet TITULAER, die door de media regelmatig geportretteerd wordt als een gezaghebbend wetenschapper, is deze keer in ieder geval zijn boekje te buiten gegaan. Omdat het woord van een "bekend deskundige" als Dhr. TITULAER maar al te vlug en onvoorwaardelijk wordt

geloofd, menen wij dat een uitvoerige kritiek op zijn voorwoord hier niet mocht ontbreken.

Maar er is natuurlijk meer. Zo wordt er in de vierde druk terecht aandacht besteed aan twee belangrijke incidenten uit de Nederlandse UFO-geschiedenis. Het eerste incident betreft de waarneming van Martin HOLWERDA die op 27 september 1979 boven Rotterdam een omgekeerde kegel met "uitschuifbaar voetstuk" waarnam. Deze UFO-melding kreeg destijds heel wat publiciteit en bracht tientallen bijkomende getuigenissen teweeg. De auteurs zijn er in geslaagd om een duidelijk overzicht van deze complexe waarnemingenreeks te geven. Ten tweede is er een door het NOBOVO onderzochte melding aangaande twee heldere lichtformaties die op 3 februari 1979 boven de vliegbasis van Soesterberg werden gezien.

Enigszins ontgoocheld hebben we gekonstateerd dat, evenals in de voorafgaande versies van UFO's, het hoofdstuk over de "Nabije Ontmoetingen van de Tweede en Derde soort" zeer onvolledig is. De schrijvers vinden het opmerkelijk dat "in landen als Frankrijk, de Verenigde Staten en het werelddeel Zuid-Amerika het aantal gerapporteerde landingen vrij groot is, terwijl er zich in Nederland en België vrijwel geen één heeft voorgedaan". Wij zijn evenwel een andere mening toegedaan en hebben de indruk dat de situatie in Nederland en België verhoudingsgewijs niet zo drastische afwijkt van deze in andere landen. Over België schrijven BROERSMA en DE SNOO dat ze wel gehoord hebben van CE III's die zich in Mechelen, Sint-Niklaas en Warneton zouden hebben voorgedaan, maar dat er daaromtrent geen uitgebreide documentatie beschikbaar is. Nochtans werden deze gevallen in verschillende Belgische tijdschriften (meestal Franstalige) besproken. De bekende UFO-naut-melding uit Vilvoorde (december 1973) en de dubieuze "Schoonaarde-zaak" (januari 1979) worden geheel onvermeld gelaten, en ook over de ervaringen van Mej. B en Dhr. A uit Schiedam (zie SVLT 2/7 en SVLT 2/8) vinden we niets terug (maar hier moet onmiddellijk onderstreept dat de documentatie m.b.t. deze Zuid-Hollandse UFO-nauten-melding mogelijk te laat bij de auteurs is terecht gekomen).

Te weinig aandacht ook voor de UFO-meldingen uit Wallonië. Onze Franstalige landgenoten die het Nederlands iet of wat onder de knie hebben, zullen niet erg tevreden zijn als ze merken dat hun werk niet vermeld wordt in een boek dat het heeft over Belgisch UFO-onderzoek.

Andere tekortkomingen zijn volgens ons de 12 jaar oude grafieken van Edgar SIMCNS en Jacques BONABOT die dringend aangepast moeten worden, en het feit dat op p. 29 nog steeds verkeerdelijk vermeld staat dat de eerste Belgische waarneming dateert van 1575, terwijl in het eerste deel van onze artikelenreeks "Vreemde verschijnselen boven Vlaanderen" sprake is van waarnemingen daterende van 1384, 1515, 1536 en 1568 (zie SVLT 2/8, oktober 1983, p. 11).

Achteraan de nieuwe druk werd, bij wijze van afronding, een hoofdstukje ingelast dat uitleg geeft over de recente situatie en geïllustreerd is met krantenknipsels. Tenslotte werden er ook nog twee nieuwe bijlagen in het boek opgenomen, zijnde: een overzicht van lezersbrieven (waarin de brieven-schrijvers hun eigen "UFO"-ervaringen vertellen) en een verslag dat de auteurs opstelden n.a.v. een interview dat zij hadden met Prof. Wim DE GRAAFF, astronoom en adviserend lid van de NOBOVO Werkgroep.

Ondanks de hoger opgesomde tekortkomingen (het zijn er in

(vervolg op p. 21)

MEN SCHRIJFT ONS...

Op 6 september 1984 stuurde Jacques BONABOT mij de onderstaande tekst met het verzoek of ik deze nog zou kunnen inlassen in zijn brief van 23 augustus 1984, vooraleer die gepubliceerd zou worden in SVLT n° 3/12. BONABOTs verzoek kwam echter te laat zodat ik me ertoe verplicht zag om de publikatie van zijn aanvullende tekst uit te stellen tot dit nummer. De lezer dient er dus rekening mee te houden dat de volgende lijnen in feite niet los gezien mogen worden van de brief van 23 augustus. ("Michel, Vallée en de anderen" in SVLT 3/12, op p. 20)

Wim VAN UTRECHT

McC Campbell, Michel, Vallée
en de anderen...

Zowel Wim van Utrecht als Claude Maugé begaan een enorme vergissing wanneer ze m.b.t. ontdekkingen die gebaseerd zijn op honderden UFO-meldingen, spreken over McC Campbells gebrekkige kennis van de UFO-literatuur. Het tegenovergestelde is waar ! op basis van wat men in de jaren zeventig over micro-golven wist heeft McC Campbell bij zijn onderzoek van de UFO-literatuur, en dus ook van Jacques Vallée's werk, opgemerkt dat bepaalde karakteristieken die door UFO-getuigen beschreven werden, geïntegreerd kunnen worden in een model van uitstraling van micro-golven, met inbegrip van alle effecten die zulke golven teweeg kunnen brengen op de mens en zijn milieu. Op dezelfde manier hebben Jean-Pierre Petit en Maurice Viton enige tijd later, bij het bestuderen van de magneto-hydrodynamiek, gekonstateerd dat de beschrijvingen die getuigen gaven aangaande door hun waargenomen objecten, elementen bevatten die in verband kunnen gebracht worden met de M.H.D. Zo zou bijvoorbeeld datgene wat men als "patrijspoorten" ziet, binnen het M.H.D.-concept geïdentificeerd kunnen worden als electrodes.

Zowel McC Campbell als Petit en Viton hebben dus de juiste weg gevolgd. Op basis van wat zij in de loop van hun theoretische en experimentele onderzoeken ontdekten, hebben ze geconstateerd dat er bij het UFO-fenomeen - zoals dat gerapporteerd werd door de getuigen in de literatuur over het onderwerp - karakteristieken aanwezig waren die verenigbaar schijnen met de neveneffecten van micro-golven enerzijds, met een M.H.D.-model anderzijds.

Jacques Bonabot

Brugge, 6 september 1984.
(vertaling: Wim VAN UTRECHT)

Enige commentaar bij
het probleem van de
betrouwbaarheid van
ufologische gegevens

Met veel interesse las ik "Plaidoyer pour Aimé Michel et Jacques Vallée" in het Bulletin du GESAG n° 77, september 1984, p. 3-6, en "Michel, Vallée et les autres" in het SVL Tijdschrift n° 12, oktober 1984, p. 20-22/III-V. Jacques Bonabot verdedigt daarin enkele grote namen van de ufologie, van wie hij vindt dat ze onrechtvaardig werden aangevallen. In "Plaidoyer" bewijst hij aan de hand van drie concrete gevallen dat noch Michel, noch Vallée, overdreven hebben of verantwoordelijk zijn geweest voor grote inhoudelijke vervormingen van de krantenknipsels waarover men destijds beschikte; het is duidelijk dat hij gelijk heeft voor de drie gevallen in kwestie. Het komt er nu op aan om te weten of deze bevindingen veralgemeend mogen worden; welnu dit is lang niet zo vanzelfsprekend.

J. Scornaux vermeldde reeds het geval van Boardman, 18.07.67 (n° 857) (INFO-OVNI n° 7/8, p. 25, onder nota 49) om aan te tonen dat er in de catalogus "Un siècle d'atteris-sages UFO (1868-1968)" samenvattingen voorkomen die veel vreemder voorgesteld worden als in de tekst die Vallée in het midden van Chroniques des apparitions extra-terrestres (uitgegeven bij EP Denoël, p. 217) geeft (Chroniques des apparitions extra-terrestres is de Franstalige versie van Passport to Magonia - Noot van de vertaler). En dit is geen alleenstaand voorbeeld, want we kunnen ondermeer ook verwijzen naar:

Temple, 23.03.66 (n° 734): de samenvatting eindigt met "De getuige heeft een uitstekende kennis van de klassieke, militaire vliegtuigen", wat laat veronderstellen dat het waargenomen voorwerp onmogelijk een dergelijk conventioneel tuig kon zijn geweest (waarom is het anders nodig om het geval in de catalogus op te nemen?); nochtans zou de getuige volgens de tekst in Chroniques het volgende gezegd hebben: "Ik weet dat het in Amerika gefabriceerd werd, daar ben ik zeker van. Er zat een oude mechanicien van het leger in". Maar Vallée legt ons niet uit waarom hij deze verklaring niet kiest.

Charlton, 16.07.63 (n° 574): de samenvatting geeft als datum de 15de, beschrijft een krater van 2,50 meter groot, met eenzelfde diepte, en stelt dat "de vegetatie verbrand was"; de bronnen zijn een nummer van FSR en Chroniques (p. 66-68). Helaas, beide bronnen (of Inforespace n° 54, p. 30-31) geven de 16de als de datum waarop de sporen ontdekt werden (er werd geen enkele UFO waargenomen) zonder dat er ook maar één enkele reden te vinden is om te concluderen dat ze de dag daarvoor veroorzaakt werden. Diezelfde bronnen schrijven ook dat de diepte 4 duim (10 cm) bedroeg, met een centrale opening van 0,90 m en dat er geen enkel spoor was van verbranding...

Andere voorbeelden zijn minder flagrant, en de verschillen kunnen bijvoorbeeld afkomstig zijn van afwijkende interpretaties die de twee vertalers, van de catalogus en van het boek, aan de inhoud gegeven hebben (men zou de Engelse tekst moeten raadplegen in Passport to Magonia, maar

dat boek bezit ik niet):

Texas, 03.09.66 (n° 793): de samenvatting heeft het over een "fantastisch" licht dat het huis "illumineerde", terwijl er in de hoofdttekst (p. 89) meer bescheiden sprake is van "vreemd" en "verlichtte".

Men vindt ook gevallen terug met grote verschillen tussen de tekst in het midden van het boek en de tekst in de catalogus, zonder dat de vreemdheid werd opgeschroefd, zoals bij:

Jalapa, 10.09.65 (n° 699): volgens de samenvatting werd er geen enkel voorwerp waargenomen, maar zag men een creatuur "dat door de straat stapte" en "achtervolgd werd maar plotseling verdween"; Chroniques, voorkomend in de bronnen, vermeldt nochtans (p. 111): "men zag een objekt zweven (...) waarin een wezen kon gezien worden" en verder: "het wezen verdween plotseling" voor de ogen van de vier personen die er naar stonden te kijken. Men schrijft echter nergens dat het wezen door de straat stapte en ook niet dat het achtervolgd werd.

Kortom, een vergelijking tussen de hoofdttekst uit Chroniques en de catalogus "Un siècle d'atterissages" geeft ons bij analyse van 16 gevallen de volgende resultaten: gevallen met ernstige afwijkingen = 3 (n° 574, 699, 857); gevallen met lichte overdrijvingen, waarvoor misschien iemand anders dan Vallée verantwoordelijk was = 5 (n° 220, 429, 734, 793, 808); gevallen zonder afwijkingen = 8 (n° 252, 295, 324, 430, 454, 596, 783, 882). Onder die gevallen zijn er 4 die in de catalogus geen bronvermelding hebben verwijzend naar de tekst in Chroniques (1 in de 2de categorie, 3 in de 3de).

Men kan dus niet spreken van een systematische deformatie van de samenvattingen in "Un siècle d'atterissages UFO", maar toch... we moeten datgene wat Vallée schrijft nog vergelijken met de andere bronnen die hij geeft: dat J. Bonabot geen overdrijvingen vond bij drie gevallen betekent niet dat er bij de andere gevallen geen zijn, het voorbeeld van Charlton bewijst dit. Maar de zaak blijft open en J. Vallée kan daar maar goed mee zijn... met zo'n uitstel (of afstel ?). De toekomst zal misschien klaarheid scheppen.

Wat de waarschuwing betreft die Vallée geeft over het mogelijk wangebruik van zijn catalogus heeft J. Bonabot gelijk gehad om (mij) in SVLT hieraan te herinneren. Mij dunkt echter dat twee punten deze waarschuwing enigszins relativeren. Dat een doorsnee-ufoloog of -groepering (zonder pejoratieve bijbedoelingen) een overzicht van gevallen publiceert zonder al te veel aandacht te schenken aan het probleem van hun eigenlijke betrouwbaarheid, is zeer betreurenswaardig maar begrijpelijk; maar dat één van de bekendste ufologen, iemand van hoog wetenschappelijk niveau, die werkzaam is geweest bij de NASA, enz. hetzelfde doet, kan er minder goed mee door; misschien luidt het excuus van Vallée (en anderen) dat het allemaal in het verleden gebeurd is, en dat men zich vandaag de dag bewust is geworden van de gevaren van deze lichtzinnige manier van werken... Maar hadden de wetenschappelijk gevormde ufologen daar niet eerder aan moeten denken?

Van de andere kant is het belangrijk om te weten of alleen "dit of dat specifieke geval" een slechte bouwsteen voorstelt, of dat het hele complex op instorten staat: ikzelf ben helaas bereid om mijn geld op die tweede mogelijkheid te

verweden... Aan de hand van wat ik zoal lees (en dan nog niet van alles!) ben ik nu ongeveer twee jaar bezig met het opstellen van een lijst van gevallen die op een min of meer overtuigende manier verklaard werden, of waarop grote twijfels rusten: hij telt momenteel 676 gevallen, waarvan er 107 uit de catalogus van Vallée komen ! En hij is nog lang niet af. Ik moet toegeven dat een tamelijk belangrijk gedeelte van deze gevallen "verklaard" werd door Barthel en Brucker, soms op een nogal vlugge en simpele manier; maar aangezien ook P. Guérin toegegeven heeft dat het werk van Barthel en Brucker waardevol is, (Inforespace n° 65, p. 10), waarom het dan niet aanvaarden als een aanwijzing dat de gevallen van de herfst van 54, die een groot deel uitmaken van "Un siècle d'atterissages UFO" (155 gevallen van 07.09.54 tot 29.10.54 op 923), onbetrouwbaar zijn, en dat dit een algemene tendens is.

Met betrekking tot Aimé Michel vermeldt J. Bonabot terecht dat hij zijn werk i.v.m. de orthotenie baseerde op de krantenknipsels van zijn tijd, en dat men hem dit niet te zeer mag verwijten gezien de datum waarop dit werk werd uitgevoerd. Dit is heel juist, temeer omdat A. Michel zelf geen wetenschapper is. Maar de vraag blijft of Michel de bronnen waarover hij beschikte correct gebruikt heeft: J. Bonabot heeft aangetoond dat dit voor de waarnemingen van Lugin, Oberdorf en Pournoy-la-Chétive het geval was, en hij heeft daarmee een slag thuisgehaald. Maar hoe zit het met de andere gevallen ? Als we geloven wat D. Caudron hierover verklaarde op het Congres van Montluçon in 1982 (cf. Inforespace H.S. 7, p. 14), dan is het een uitgemaakte zaak: met de bronnen werd "verschrikkelijk geknoeid", en dat is geen lichte beschuldiging! Maar wat is zij waard ? Het is aan D. Caudron om zijn bewering met harde bewijzen te staven, en aan ons om ondertussen elk oordeel uit te stellen.

Niettegenstaande dit blijft het zo dat er in het werk van Michel, benevens zeer pertinente ideeën, ook heel wat grove fouten voorkomen die vermeden hadden kunnen worden; zo zijn er ondermeer: de "vliegende schotels uit het paleolithicum" (cf. Inforespace H.S. 7, p. 8 - noot t) die ook opdoken in de teksten van andere auteurs, de "universele aanwezigheid van aminozuren in de interstellaire ruimte" (ibid., p. 10 - noot v), en de slechte politie-roman over "verdachte overlijdens van ufologen" (Pour les soucoupes volantes, Berger-Levrault, p. 28-32). Dit zou allemaal niet zoveel belang hebben als A. Michel geen belangrijk ufoloog was geweest. Want vele van zijn ideeën en beweringen werden klakkeloos overgenomen omdat het woord van de "Meester" zich niet laat tegen spreken.

Daar zit, volgens mij, het echte gevaar. J. Vallée en A. Michel zijn wel degelijk zeer respectabele mensen die zich gedeeltelijk vergist hebben omdat zij in hun onderzoek pioniers waren (en zijn). Ik kan hen dus om hun fouten niet veel kwalijk nemen. Maar ik mag hen wel verwijten dat ze ons deden geloven (al dan niet opzettelijk, dat weet ik niet) dat sommige van hun schrijfsels voor ernstig moesten doorgaan terwijl ze in feite slechts nep waren, en dat ze die zodanig aan de man brachten (misschien zonder dat ze zich er bewust van waren) dat er rond hen een "legende" ontstond: wie zou het gedurfd hebben om iemand tegen te spreken die zich in het centrum van een occult netwerk van wetenschappers ophoudt, of

of iemand die voor de UNO over UFO's praat (om er, dat moet ik toegeven, heel wat zinnigere dingen te zeggen dan de andere uitgenodigden)? Maar bovenal verwijt ik het ufologisch milieu dat het zich zo graag heeft laten misleiden...

Het is overduidelijk dat ik wat mij betreft al vòòr 2010 bekritiseerd zal worden, en ik bedank J. Bonabot dat hij niet tot dan gewacht heeft. Kritieken hebben het voordeel dat zij de beste manier zijn om zelfgemaakte fouten in te zien, om eigen gedachten te verduidelijken, om zich niet in zijn eigen dogma's op te sluiten. Ik hoop dus zoveel mogelijk bekritiseerd te worden, we zullen wel zien wat er in 2010 dan nog van overblijft...

Claude Maugé

Aubervilliers, 17 december 1984
(Vertaling: Wim VAN UTRECHT)

Dear Sir,

Eén van de meest interessante zaken die wij in heel wat jaren gelezen hebben, is de bewering van Dhr. Jan Heering uit Amsterdam, die u in een brief van 11 februari 1984 (bladzijde 19 van SVL 3/10, april 1984) schrijft dat

"Het is mij herhaaldelijk gebleken, zowel in geval van FSR als The MUFON UFO Journal, dat men niet geïnteresseerd is in het plaatsen van correcties."

Wij schreven op 26 juni naar Dhr. Jan Heering en vroegen hem of hij zo goed wou zijn om ons met meer details over deze kwestie opheldering te verschaffen maar, aangezien hijzelf niet de beleefdheid schijnt te kunnen opbrengen om onze brief te beantwoorden, vroegen wij ons af of misschien uw eigen zeer gedisciplineerde bestuurscommissie bereid zou zijn om ons met uw opinie te vereren en - aangezien u deze bewering aangaande FSR gepubliceerd hebt, neem ik aan dat u in de mogelijkheid bent om een volledige dokumentatie voor te leggen, ter ondersteuning van de beschuldiging die u hebt helpen propaganderen ?

Yours sincerely,

Gordon Creighton

Uitgever van FSR

West Malling, 28 september 1984
(Vertaling: Wim VAN UTRECHT)

ANTWOORD VAN DE UITGEVER

In de brief die aanleiding gaf tot dit incident beschrijft Jan HEERING hoe hij in het verleden ontgoocheld raakte door zijn samenwerking met bekende privé-groeperingen. Het is echter niet helemaal duidelijk of Jan HEERING in het citaat dat Gordon CREIGHTON aanhaalt, verwijst naar een specifiek voorval waarbij de toenmalige uitgever van FSR (Charles BOWEN) correcties die hem werden toegestuurd naast zich neerlegde, of naar een algemene tendens in de populaire ufologie.

Het ongewone probleem dat zich bij deze discussie voordoet is het feit dat Jan HEERING zich definitief uit het UFO-onderzoek heeft teruggetrokken. Het laatste wat wij van hem lazen werd gepubliceerd in het Duitse UFO-tijdschrift CENAP REPORT (Nr. 103, september 1984, p. 29) uitgegeven door CENAP (Centrales Erforschungsnetz Aussergewöhnlicher Phänomene: Eisenacher Weg 16, 6800 MANNHEIM 31). De redactie van CENAP REPORT had Jan HEERING om meer details gevraagd omtrent het standpunt dat hij in SVLT 3/10 in nam. Zij ontving daarop de volgende reactie:

"Mijn brief in het SVL Tijdschrift heeft meer opschudding veroorzaakt dan ik voorspelde en gedacht had. Zoals U weet, ben ik niet meer actief op het gebied van de UFO's, het spijt me dan ook U niet verder behulpzaam te kunnen zijn".

Ik geef toe dat het verkeerd was om Jan HEERINGs twijfels over de bekwaamheid van FSR, MUFON en VALLEE te publiceren zonder dat deze opinie met concrete voorbeelden werd gestaafd. Ik betreur evenwel dat de uitgever van FSR in zijn brief om uitleg een enigszins minachtende toon aanslaat.

De SVL van haar kant heeft besloten om de inhoud van Gordon CREIGHTONs brief tesamen met dit antwoord ter attentie te brengen van Dhr. HEERING. Komt er dan geen verduidelijkende reactie dan heeft Gordon CREIGHTON het laatste woord.

Wim VAN UTRECHT

...BOEKBESPREKING (VERVOLG VAN P. 15)

feite uitzonderlijk weinig!) vinden we dat deze nieuwe versie van UFO's onmisbaar is voor elke Belg en Nederlander die met het UFO-onderzoek begaan is. De auteurs zijn bij het schrijven van hun boek voorzichtig en gereserveerd te werk gegaan. Zij geven blijk van respect voor zowel de waarnemers als de onderzoekers en stellen zich nergens autoritair op. De grootste verdienste van het boek is onzes inziens dat het, mede dankzij de uitvoerige bronvermeldingen, zich uitstekend leent voor het opnieuw bestuderen van klassieke Belgische en Nederlandse gevallen. Bewonderenswaardig is dat de auteurs zich de moeite hebben getroost om fouten uit de eerste, tweede en derde druk te verbeteren. Ook om die reden prijzen wij de SVL-lezers deze vierde druk aan, ook al bezit u reeds één van de oudere versies. Algemeen kan gezegd worden dat UFO's het niveau van het UFO-onderzoek in de Lage Landen weerspiegelt, haar tekortkomingen inbegrepen. Maar bovenal toont het aan wat een groep mensen die eenzelfde interesse koesteren kunnen verwezenlijken zonder dat ze een wetenschappelijke opleiding genoten hebben, en zonder dat ze er financiële steun voor krijgen.

Wim VAN UTRECHT

HALLE-ENGHIEN (Bra): 13-02-1983

ENQUÊTE: Michel VAN DER ELST

SAMENVATTING & BESPREKING: Wim VAN
UTRECHT

KERNGEGEVENS

PLAATS VAN DE WAARNEMING: Halle-Enghien (Brabant)

TIJDSTIP: 13 februari 1983 (tussen 21u20 en 21u45)

GETUIGEN: Dhr. en Mevr. X, Dhr. en Mevr. Y

INLEIDING

In het september-nummer van het bekende tijdschrift Inforespace publiceerde de Brusselse SOBEPS (*) het verslag van een recente CE I-melding uit Wallonië. Van die melding geven wij hier een samenvatting tesamen met enkele kritische bedenkingen. De gebeurtenissen kwamen aan het licht doordat één van de getuigen een brief schreef naar de SOBEPS.

HET GETUIGENRELAAS

Uit de brief die Dhr. X kort na zijn ervaring naar de SOBEPS stuurde lichten we het volgend fragment (de exacte datum van de brief is ons niet bekend):

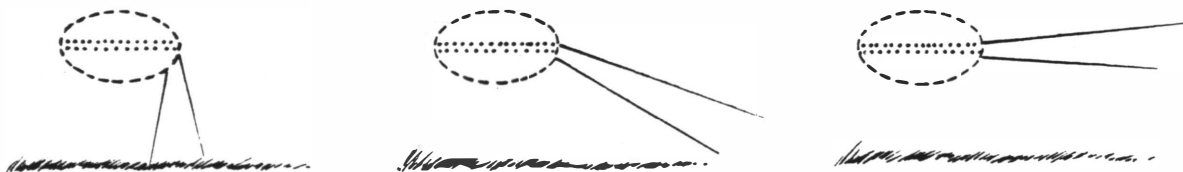
"Wij reden dus op de autostrade Halle-Enghien. We brachten mijn grootouders terug naar Rebecq. Mijn grootmoeder begon over "de sterren" te praten en we richtten onze ogen allemaal naar de hemel. We bemerkten het verschijnsel onmiddellijk. Van ver zou men gezegd hebben dat het een enorme oranje ster was. We moesten de autostrade verlaten om een kleinere zijweg in te draaien. Ter hoogte van een boerderij hielden we halt. Het verschijnsel was nu duidelijk zichtbaar en bevond zich veel dichterbij ons, waarschijnlijk boven één of ander veld. Ik verliet de auto om het beter te kunnen waarnemen. Onze blikken waren strak gericht op "de verschijning". Op dat moment was het onmogelijk om een silhouet te onderscheiden. Wel zagen we nu heel duidelijk hoe twee krachtige schijnwerpers de nacht doorklieften. Het tuig bevond zich op lage hoogte, was onbeweeglijk en bracht niet het minste geluid voort. Vervolgens zette het zich in beweging. Het kwam in onze richting en overvloed ons vrij traag en nog steeds in stilte. Ik nam geen rode of groene knipperlichten waar zoals dat bij vliegtuigen 's nachts wel het geval is. Niets dan de twee krachtige schijnwerpers.

Verrast door wat we gezien hadden vervolgden we onze weg en zetten we mijn grootouders in Rebecq af. Toen we langs dezelfde weg terugkwamen keken we uit nieuwsgierigheid terug in de richting van de boerderij. Maar niets. Op de autostrade, rijdend in de richting van Halle, nam ik als bij toeval de "oranje ster" opnieuw waar, ze vloog nu links van ons. Wij verplaatsten ons met een snelheid van ongeveer 90 km/u en "het" leek niet sneller te vliegen. Daarenboven was de vlucht niet helemaal horizontaal, maar misschien was dit te wijten aan een optisch effect. "Het tuig", als het er één was, scheen zich voort te bewegen met kalme "bokkesprongen". Een beetje voor Halle zwenkte het bruusk en overvloed het ons in oostelijke richting. Opnieuw bemerkten we toen de twee grote schijnwerpers en ter hoogte daarvan meende ik kleine lichten of verlichte "openingen" te ontwaren. Noch altijd niets te bespeuren van de rode of groene knipperlichten die de vliegtuigen in het donker dragen. Plotseling, als een bliksemschicht, leek het te verdwijnen. We zagen niets meer. Het valt te betreuren dat de autostrade zo goed als verlaten was en dat er niet meer getuigen waren."

Tijdens de SOBEPS-enquête, verricht door Michel VAN DER ELST, werden nog enkele bijkomende details genoteerd:

Tijdens de eerste waarneming hielden de vier getuigen ongeveer 10 minuten halt. Gedurende die periode zagen zij hoe de "schijnwerpers" zich van een verticale naar een horizontale positie bewogen, en dit kort voordat het verschijnsel in hun richting kwam gevlogen. De kleur van het licht was geel, en de hoogte werd geschat op circa 100 meter. Het licht dat door de kleine patrijspoorten scheen (tijdens de eerste waarneming zouden de getuigen een dubbele rij raampjes gezien hebben) was geel-oranje en niet verblindend. Toen het verschijnsel over de getuigen vloog werden er geen neveneffecten opgemerkt.

Hieronder een voorstelling van de fase waarbij de "schijnwerpers" horizontaal gericht werden (naar een SOBEPS-interpretatie van het getuigenrelaas):

Tijdens de tweede waarneming bleef het verschijnsel de auto over een afstand van 7 km volgen. Toen Dhr. en Mevr. X op 3 km van Halle gekomen waren zagen ze het plots versnellen, dan naar rechts (richting oost) draaien, en vervolgens laag over de autostrade vliegen om tenslotte aan de horizon te verdwijnen.

AANVULLENDE GEGEVENS

De SOBEPS-enquête leert ons ook nog het volgende:

- De autostrade Halle-Enghien (A8) loopt door de velden. Het landschap wordt er doorkruist met kleine wegen die de zeldzame woningen en boerderijen verbinden.
- De tweede waarneming gebeurde op de autostrade zelf, op een plaats waar de weg afgezoomd is met bomen, en waar 's nachts geen straatverlichting is.
- Op 13 februari 1983 was er bijna geen wind, het was tamelijk fris, en er was een heldere hemel (de bron van deze weerkundige gegevens is ons niet bekend zodat het niet uitgesloten is dat ze enkel gebaseerd zijn op beweringen van de getuigen).
- De maan was al om 18u20 plaatselijke tijd onder gegaan. Hetzelfde geldt voor Venus. Jupiter was nog niet zichtbaar op het ogenblik van de waarnemingen.
- De vorm van het verschijnsel deed de getuigen denken aan een bus, maar de verwarring met een echte bus dient uitgesloten rekening houdend met het traject dat het "voorwerp" volgde, inzonderheid de overvlucht.

BEOORDELING

Het artikel in Inforespace kreeg als titel "RR 1 dans le Brabant" ("CE 1 in Brabant"). Nochtans hebben Jacques BONABOT en ikzelf nog geen jaar geleden, in hetzelfde tijdschrift (Inforespace n° 62, p. 22-24), gewezen op het feit dat de termen "NL", "DD", "CE I", "CE II", enz... alleen gebruikt mogen worden wanneer een UFC-melding na een volledig onderzoek, als UFC-waarneming kan geklasseerd worden. Dit is in ieder geval de betekenis die HYNEX aan zijn klassifikatiesysteem heeft willen geven, en aangezien er nog geen nieuwe internationale afspraken werden gemaakt is het aangewezen om (voorlopig) de bestaande manier van werken te respekteren. Uiteraard is het systeem niet waterdicht en blijft het voornaamste probleem te weten wie beslist wanneer een UFC-melding afdoende onderzocht werd en geklasseerd mag worden als "echte" UFC. Zolang er geen gedetailleerde criteria op punt gesteld worden, blijft de beoordeling van UFC-meldingen een persoonlijke aangelegenheid en soms zelfs een gevoelskwestie. We moeten dus dubbel zo voorzichtig zijn en het predikaat "UFC" slechts in zeer uitzonderlijke gevallen gebruiken.

Wat de melding uit Halle-Enghien betreft menen we dat het zeer voorbarig is om hier het etiket "CE 1" op te plakken, en zodoende te stellen dat het om een ("echte") UFC ging. Hoewel interessant, lijkt het mij niet uitgesloten dat het hier de waarneming van een helikopter met twee zoeklichten betrof. Navraag bij een plaatselijk politie- of rijkswacht-bureau had misschien aan het licht gebracht dat men in de omgeving van de waarnemingssite een zoek-actie naar iets of iemand gestart was. Het artikel in Inforespace vermeldt echter nergens of deze mogelijkheid gecontroleerd werd. Het ontbreken van geluid is opmerkelijk maar verwerpt deze veronderstelling niet. Persoonlijk heb ik bij twee gelegenheden ervaren dat helikopters niet altijd hoorbaar zijn ook al bevinden ze zich zeer dichtbij. Meestal is dit te wijten aan een te gengestelde windrichting, maar soms ook aan een speciale geluidsdemper die sommige helikopters dragen en die, zo meen ik te mogen veronderstellen, vooral in de late avonden en 's nachts gebruikt wordt. Over de afwezigheid van geluid bij de waarneming van vliegtuigen en helikopters leest men meer in The UFO Handbook van Allan HENDRY op p. 38-39 (uitgegeven bij Sphere Books, Londen in 1980).

(vervolg op p. 25)

RECENTE MELDINGEN

Met de recente meldingen worden bedoeld: de Belgische en Nederlandse UFO/IFO-waarnemingen die dateren van maximum 6 maanden voor de uitgiftedatum van het SVL Tijdschrift waarin ze gepubliceerd staan.

Lezers, lezeressen of medewerkers die een recente melding ter plaatse willen nachecken, kunnen meer gegevens (zoals namen en adressen van de getuigen, kopieën of afschriften van de originele documenten, enz...) bekomen door te schrijven naar het SVL-adres (Oever 28, B-2000 ANTWERPEN).

● HENGELO (Overijssel) - 22/11/1984 ('s avonds)

"Hengelo - Surveillerende agenten in Hengelo dachten gisteravond even met een Ufo te maken te hebben, toen ze een groot grijs voorwerp over de Deldenerstraat zagen vliegen.

Ze stoven er in hun wagen direct achteraan en slaagden erin het "ding" nabij de Waterstaatskerk te achterhalen. De verbazing was groot. Het vliegend object bleek namelijk een -uiteraard lege- vijver van kunststof te zijn, die door de stormachtige wind ergens was weggewaaid.

De ongeveer 2 bij 1.50 meter grote vijverbak is in afwachting van de komst van de eigenaar tijdelijk opgeslagen in de hal van het politiebureau."

(Dagblad Tubantia: 23/11/1984)

SVL EVALUATIE: = WEGGEWAAIDE VIJVERBAK

~~Niets is ons te gek...~~

● SINT-ANDRIES, BRUGGE (W-Vlaanderen) - 29/11/1984 (rond 20u50)

Een 15-jarige student die na een bezoek aan zijn vriend terug huiswaarts keerde, werd in de Peter De Coninckstraat te Sint-Andries, plots verrast door een ongewoon lichtverschijnsel. Toen hij zich, nu eens lopend dan weer stappend, in de richting van de Bevrijdingslaan begaf, zag hij boven de huizenrij die de Jan Breydellaan flankiert, een reeks kleine gele lichten die in de vorm van een cirkel waren gegroepeerd (azimuth: ca 100°, elevatie: ca 20°).

De getuige dacht eerst dat het een vliegtuig betrof, maar daar vloog het volgens hem te snel voor. Na enkele sekonden bevond het zich recht voor de getuige, bijna in het zenith. Het zag er nu uit als een cirkelvormig oppervlak dat een (niet-verblindend) geel licht uitstraalde. Het verschijnsel vloog dwars over de straat om vervolgens rechts van de waarnemer, achter de huizen uit het zicht te verdwijnen. Daarop liep de jongen naar een nieuwe positie van waaruit hij het ongewone fenomeen, tussen twee villa's door, weer zag opduiken. Het verschijnsel vloog nu over de nabijgelegen spoorwegdijk, verdween opnieuw achter enkele huizen en kwam even later weer tevoorschijn. Uiteindelijk verdween het in W.N.W.-richting (azimuth: ca 280°, elevatie: ca 25°)

(Bulletin du GESAG: n° 78 - december 1984, p. 13-15 / Enquête van Jacques BONABOT op datum van 29/11/1984)

SVL EVALUATIE: CNVOLDOENDE

~~Er werden onvoldoende details waargenomen m.b.t. het verschijnsel zelf.~~ De waarneming van een zich hoog in de lucht

rechtlijnig voortbewegend lichtverschijnsel biedt te weinig houvast voor een zinvolle beoordeling. Deze alleenstaande getuigenis is niet interessant voor diepgaander onderzoek en wordt enkel weerhouden met het oog op een eventuele bevestiging of identificatie in de toekomst. Voor een vollediger verslag verwijzen we naar de aangehaalde bron (het Bulletin du GESAG n° 78)

● AMSTERDAM (N-Holland) - 01/12/1984 tussen 19u en 23u15)

Een in België geregistreerd reclame-vliegtuigje dat opgestegen was van de luchthaven in Schiphol, enkele kilometers ten zuidwesten van Amsterdam, heeft in de avond van 1 december de verbeelding van talrijke Amsterdammers op hol gebracht. Een lichtreklame die onder de vleugels gemonteerd was, en waarop reclameboodschappen verschenen van een Amsterdamse firma in audio- en video-artikelen, gaf die zaterdagavond aanleiding tot een reeks UFO-meldingen. De misinterpretatie zou in de hand gewerkt zijn door een verkeerde handeling van de 27-jarige free-lance piloot die bij het aanzetten van de "strobe lights" per ongeluk de verkeerde knop indrukte, met het gevolg dat de navigatielichten uitdoofden. Het toestel (een Cessna 172) zou ongeveer een half uur lang op die manier rondgevlogen hebben vooraleer de piloot er door de luchtverkeersleiding van Schiphol op attent gemaakt werd. De mensen die het vliegtuig zagen overkomen beschreven het als een "vreemd achtkantig ding met allerlei lichtjes".

(Gazet van Antwerpen: 03/12/1984, De Morgen: 03/12/1984, Het Volk: 03/12/1984, Brabants Dagblad: 03/12/1984, Algemeen Dagblad: 03/12/1984, Tubantia: 03/12/1984, Trouw: 03/12/1984, Telegraaf: 10/12/1984)

SVL EVALUATIE: = REKLAME-VLIEGTUIG

De Belgische en Nederlandse pers heeft uitgebreid aandacht besteed aan dit incident. De lezer zal zich misschien herinneren dat zich ook in België gelijkaardige misinterpretaties hebben voorgedaan. Merk daarbij op dat er bij dergelijke IFO-waarnemingen doorgaans wel sprake is van onafhankelijke getuigen, terwijl dit bij UFO-waarnemingen zo goed als nooit voorvalt.

Halle-Enghien (vervolg van p. 23)

De dubbele rij "patrijspoorten" die op de "romp" van het verschijnsel zichtbaar was, past minder goed in deze uitleg, maar we mogen niet vergeten dat Dhr. X het in zijn oorspronkelijke brief alleen maar heeft over "kleine lichten of verlichte 'openingen'", die hij tijdens de tweede waarneming meende gezien te hebben. Werden de gebeurtenissen tijdens de enquête vreemder voorgesteld dan ze in feite waren?

Vlak voor de waarneming werd er in de auto over "de sterren" gepraat. Het is dus niet ver gezocht als we zeggen dat de omstandigheden gunstig waren voor een misinterpretatie. We moeten er bovendien ook rekening mee houden dat er niet noodzakelijk een direkt verband hoeft te bestaan tussen de eerste en de tweede waarneming, en zelfs niet tussen de verschillende fasen.

Merken we tenslotte nog op dat er duidelijke overeenkomsten opvallen met twee meldingen die eerder al in het SVL Tijdschrift besproken werden, namelijk het geval "Grobendonk (Antwerpen) - 06/12/1976" (SVLT 1/1, p. 19 & SVLT 1/2, p. 9) en het geval "Halle (Antwerpen) - 08/11/1983" (SVLT 3/9, p. 24).

SVL EVALUATIE: INTERESSANT (-HELIKOPTER)

(*) Inforespace n° 67 - september 1984, p. 13-14, uitgegeven door de Société Belge d'Etude des Phénomènes Spatiaux - SOBEPS: Avenue Paul Janson 74, 1070 BRUSSEL.

SUMMARY OF THE SVL-JOURNAL N° 4/13

by Wim VAN UTRECHT

The "Studiegroep voor Vreemde Luchtverschijnselen" (SVL), translated in English as "Group for Study of Strange Aerial Phenomena", was founded in 1979. SVL is the sister-organization of GESAG (please consult the "UFO Encyclopedia" by Margaret SACHS, on p. 135) and its director is Wim VAN UTRECHT. SVL publishes a trimonthly journal in the Flemish language, called "SVL Tijdschrift" (SVLT) or in English: "SVL Journal".

In December 1982 we decided to add English summaries to the SVL-journal because we thought that certain articles might be of interest to English-speaking UFO-researchers (for example articles on UFO-research in France and accounts of CE-cases from Belgium and Holland).

The price of an annual subscription to "SVLT" amounts to 400,- BF for 4 issues.
If remitting by Giro then the account number is 000-1194979-36 to be addressed to:
Wim van Utrecht, Oever 28, B-2000 ANTWERPEN. Belgium.

All correspondence should be sent to the same address.

LETTERS TO THE EDITOR

SOME COMMENTS ON THE PROBLEM OF RELIABILITY OF UFOLOGICAL DATA

It was with great interest that I read "Plaidoyer pour Aimé Michel et Jacques Vallée" ("Pleading for Aimé Michel and Jacques Vallée" - Wim VAN UTRECHT) in the Bulletin du GESAG n° 77, September 1984, p. 3-6 and "Michel, Vallée and the others" in SVL Tijdschrift n° 12, October 1984, p. 20-22/III-V. In these texts Jacques Bonabot takes up the defence of certain leading figures of ufology, which he judges to have been unjustly criticized. In "Plaidoyer" he shows that, in three specific cases, neither Michel nor Vallée have exaggerated or introduced important deformations when their descriptions are compared with the newsclippings they had at their disposal; it is clear that he is right for the three cases in question. The real problem is to know whether or not this demonstration can be generalized; this however is far from evident.

J. Scornaux already mentioned (INFO-OVNI n° 7/8, p. 25 and note 49) the case of Boardman, 18.07.67 (n° 857) as an example of a biased summary in the catalogue "A century of UFO landings (1868-1968)" with the purpose of increasing its strangeness compared with the text that Vallée gives in the body of his book Chronique des apparitions extra-terrestres (éd. EP Denoël, p. 217). Original title: Passport to Magonia - WVT). But this example is not unique and one can also mention:

Temple, 23.03.66 (n° 734): the summary ends with "The witness has an excellent knowledge of all classic flying military machines", suggesting that the object he observed could not have been such a conventional device (otherwise, why including the case in the catalogue?); and yet, the text in Chroniques explains (p. 217-218) that, according to the witness, "I know that it was constructed in America, I feel very sure about that. There was an old army mechanic sitting in it". But Vallée does not explain why he did not choose this interpretation.

Charlton, 16.07.63 (n° 574): the summary gives July 15 as the date of the sighting, mentions a crater of 2,50 m large and of the same depth, and indicates that "the vegetation had been burned"; the sources are an issue of FSR and Chroniques (p. 66-68). Alas, both sources (or Inforespace n° 54, p. 30-31) give July 16 as the date of the discovery of the traces (no UFO was

ever observed) giving no reason to conclude that they were created the day before, stating that the depth was of the order of 4 inches (10 cm) with a central hole of 0,90 m and that there was no trace of fire...

Other examples are less glaring, and the differences might for example be attributed to variations between the two translators of the catalogue and the body of the book -one should consult the original English text in Passport to Magonia, which I do not possess):

Texas, 03.09.66 (n° 793): the summary speaks of a "fantastic" light-"illuminating"-the house, while the principal text (p. 89) mentions more modestly "strange" and "lighting up".

I also found cases with great distortions between the body of the book and the catalogue, without their strangeness being exaggerated, as in:

Jalapa, 10.09.65 (n° 699): according to the summary, no object was observed, but a creature was seen "walking in the street" and "being pursued but disappearing at once"; Chroniques, which figures among the sources, mentions however (p. 177) that "a hovering object was seen (...) in which one could observe a being" and that "the entity all of a sudden disappeared while" four people were watching it, but nowhere speaks of the entity walking in the street, nor of the pursuit.

In fact a comparison between the main text in Chroniques and the catalogue "A century of landings" gives us for a total of 16 cases: cases with serious divergences = 3 (n° 574, 699, 857); cases with slight exaggerations, for which not necessarily Vallée but someone else might have been responsible = 5 (n° 220, 429, 734, 793, 808); cases without differences = 8 (n° 252, 295, 324, 430, 454, 596, 783, 882). Among these cases, 4 have no reference in the catalogue to the text in Chroniques (1 in the second category, 3 in the third).

As we have seen, one can not speak of a systematic deformation in the summaries of "A century of UFO landings", but nevertheless... We also have to compare what Vallée writes and the sources he quotes: if J. Bonabot has found no exaggerations in three cases, this does not mean that there are none in others, the example of Charlton is there to prove it. But the case is far from closed, and J. Vallée can still benefit from it..., from a delay or a "non-lieu"? Perhaps the future will tell more clearly ?

As for the warning that Vallée wrote about the possible misuse of his catalogue, J. Bonabot was right to remind (me) about this in SVLT. It seems to me however that two points weaken this somewhat. When a ufologist or an average group (without any unfavourable connotation) publishes a compilation of cases without paying much attention to the problem of their real reliability, this is very regrettable but might be understood; but when one of the best known ufologists, of a high scientific status, having worked at NASA, etc. acts in the same way, is less easy to understand; let's say that the excuse put forward by Vallée (and others) is that it all happened in the past, and that one has only recently become aware of the dangers of such a hasty way of progressing... But shouldn't the scientific ufologists have thought about this earlier ?

On the other hand, the question is also to know whether only "this or that particular case" are bricks of bad quality, or if the whole building is affected, if not putrified: I will, alas, be prepared to bet my money on the second possibility... For almost two years I am, on the basis of the things I read in the literature, keeping a list of cases that have been more or less convincingly explained or have a serious doubt weighing upon them. Up till now it contains 676 cases, 207 of which come from Vallée's catalogue! And the list is far from complete. I must admit that quite a lot of these cases have been "explained" by Barthel and Brucker, some-

times rather hasty, if not over-hasty; but when even P. Guérin admits that the work of Barthel and Brucker is valid (Inforespace n° 65, p. 10), why not take this as an indication that there exists a general tendency of a lack of reliability as far as the French cases of autumn 1954 are concerned: cases which constitute large part of "Un siècle d'atterrissages UFO" (155 cases from 07.09.54 until 29.12.54 on a total of 923)?

As for Aimé Michel, J. Bonabot mentions with reason that his work on the straight-line theory is based on newsclippings of his time, and that he can not be blamed for this if we consider the date at which this work was done. This is completely true, especially because A. Michel is no scientist himself. But the problem is to know whether the sources he had at his disposal were used correctly: J. Bonabot has shown that this was the case for the observations of Lugrin, Oberdorf and Pournoy-la-Chétive, and he has done a good job. But what about the other cases? If one believes what D. Caudron declared on the Montluçon Congress of 1982 (cf. Inforespace H.S. 7, p. 14) everything is very clear: the sources have been "terribly distorted" - which is no light accusation! what is it worth? It is up to D. Caudron to provide us with solid evidence, and to suspend our judgement for the time being.

This does not alter the fact that the work of Michel contains, besides very positive ideas, numerous grave errors that could have been avoided: "soucoupes volantes du paléolithique" (cf. Inforespace H.S. 7, p. 8 note t - See also "Paleolithic UFO-Shapes" in FSR Vol 15, N° 6, p. 3 - WVT), paleolithic saucers which afterwards also turned up in the articles of many other authors, universal presence of amino acids throughout interstellar space (ibid., p. 10 note v), bad detective story about the "suspicious deaths of ufologists" (Pour les soucoupes volantes; Berger-Levrault, p. 28-32), etc... All this would hardly have had any importance if A. Michel hadn't been an important ufologist. Many of his ideas and statements however were copied without any examination, because the word of the "master" is not to be called into question.

According to me, this is where the real danger lies. J. Vallée and A. Michel are indeed very respectable people, who have been mistaken to a large extent because they had to work (are working) as pioneers. I therefore can't blame them for their mistakes. But I can reproach them that they made us believe (voluntarily or not, I don't know) that some of their writings were serious, while they were only nonsense, and that they in a sort of way created (perhaps without being aware of it) a "legend" around them: who would dare to contradict one who moves in the centre of an occult network of scientists or one who talks about UFOs before the UNO (to say, I admit, much more intelligent things than the other participants)? And above all I blame the ufological milieu that they were only too eager to be misled...

It is very evident that I will be criticized long before 2010, and I thank J. Bonabot that he did not wait until then. Criticism has the advantage of being the best way to see one's own mistakes, of elucidating one's ideas, of taking distance from the bounds of one's own dogmas. I therefore hope to be criticized as much as possible, we shall see what remains in 2010...

Claude Mauge

Aubervilliers, 17.12.1984

Dear Sir,

One of the most interesting items that we have read, in very many years, is the statement by Mr Jan Heering, of Amsterdam, in his letter to you of 11 February 1984 (page 19 of SVL 3/10, April 1984) that

"Het is mij herhaaldelijk gebleken, zowel in geval van FSR als The MUFON UFO Journal, dat men niet geïnteresseerd is in het plaatsen van correcties."

("I regularly experienced that nobody is interested in publishing corrections, this goes as well for FSR as for The MUFON UFO Journal." - WVT)

We wrote on 26 June to Mr Jan Heering and asked him to be good enough to enlighten us with further details on this matter but, since most regrettably he seems to be unable to bring himself to have the courtesy of answering our letter, we wonder whether maybe your own most distinguished Board of Directors would be prepared to honour us with your opinion and- since you have published this statement about FSR I assume that you will be able to supply full documentation in support of the charge which you have helped to propagate ?

Yours sincerely,

Gordon Creighton

28 September 1984

Reply from the editor

In the letter that gave rise to this incident Jan HEERING describes how, in the past, he got disappointed in his collaboration with well-known private UFO groups. It is however not very clear whether Jan HEERING, in the fragment quoted by Gordon CREIGHTON, refers to a specific occasion on which the former editor of FSR (Charles BOWEN) ignored certain corrections that were sent to him, or whether he refers to a general tendency prevailing in popular ufo-logy.

The unusual problem with this discussion is the fact that Jan HEERING has definitely withdrawn from UFO research. The last we have read from him was published in the German UFO journal CENAP REPORT (No 103, September 1984, p. 29) edited by CENAP (Centrales Erforschungsnetz Aussergewöhnlicher Phänomene: Eisenacher Weg 16, 6800 WANNHEIM 31). The editorial staff of CENAP REPORT had asked Jan HEERING for more details about the attitude he assumed in SVLT 3/10, whereupon they received the following reply:

"My letter in the SVL Journal has caused more disturbance than I had foreseen and thought. As you know, I am no longer working in the UFO field. I therefore regret that I can not be of any help to you."

I admit that it was wrong to publish Jan HEERING's doubts on the capabilities of FSR, MUFON and VALLEE without giving any specific examples to support this statement. On the other hand I regret that the editor of FSR takes a rather contemptuous tone in his request for an explanation.

As far as SVL is concerned, we have decided to bring the content of Gordon CREIGHTON's letter, as well as this "reply from the editor" to the attention of Mr. HEERING. If this will not result in a clarifying response from the latter, Gordon CREIGHTON has the last word.

Wim VAN UTRECHT.

(While typing these lines we received a letter from Jan HEERING in which he promises to draw up a text in which he will clarify his accusations. This text will appear in the forthcoming issue of SVLT.)

For more details write to: SVL
Oever 28
B-2000 ANTWERPEN
Belgium.
